

پیرونی
از عظیم کاشانی
بزرگمیل

گری لین
بهباد هنری

Lane, Gary I.M.

لین، گری

پیروزی از طریق گشایش فیل / گری لین؛ مترجم بهزاد هنری...
[تهران] : واژه آرا، ۱۳۷۸ .

ISBN 964-6498-30-2 : ۷۵۰۰ ریال

فهرست نویسی براساس اطلاعات فیپا.

عنوان اصلی : Winning with the Bishop's Opening.

۱. شطرنج -- شروع بازی. ۲. شطرنج -- بازیها. الف. هنری،

بهزاد، مترجم. ب. عنوان.

۷۹۴/۱۲۲

پ ۹۴ / ۲ / ۱۴۵۰ / ۷۷

۱۳۴۳۲ - ۷۸ م

کتابخانه ملی ایران

دفتر نشر

ACHMAZ

فروشگاه تخصصی شطرنج

WWW.ACHMAZSTORE.IR

واژه آرا

پیروزی از طریق گشایش فیل

گری لین Gary Lane

ویراستار فنی: گراهام برجس Graham Burgess

بهزاد هنری

سال ۱۳۷۸

تیراژ: ۵۰۰۰ نسخه

بها: ۷۵۰ تومان

شابک: ۹۶۴-۶۴۹۸-۳۰-۲

ISBN : 964-6498-30-2

فهرست مطالب

نشانه‌ها	۴
مقدمه مترجم	۵
پیش‌گفتار	۷
مقدمه تاریخی	۸
۱. دفاع پُلسن	۹
۲. جیوگو پیانوبسته	۴۲
۳. بازی ایتالیایی	۱۰۲
۴. دفاع دو اسب بسته	۱۱۶
۵. گامبی یوروسف	۱۵۰
۶. گامبی بودن - کیزریتسکی	۱۶۴
۷. شاخه‌های نامتداول	۱۷۴

نشانه‌ها

کیش	+	۶
حرکت خوب	!	۵
حرکت عالی	!!	۷
حرکت بد	?	۸
اشتباه فاحش	??	۶
حرکت جالب یا مخاطره آمیز	!?	۶۶
حرکت مشکوک	?!	۶۰۱
برتری مختصر سفید	±	۹۱۱
برتری مختصر سیاه	±	۰۵۱
برتری آشکار سفید	±	۶۹۱
برتری آشکار سیاه	±	۶۷۱
برتری منجر به برد برای سفید	+ -	
برتری منجر به برد برای سیاه	- +	
وضعیت مساوی است	=	
سفید می برد	1-0	
سیاه می برد	0-1	
مساوی	1/2 - 1/2	

مقدمه مترجم

در کتاب‌هایی که تاکنون در زمینه نظریه گشایش‌ها در شطرنج نگاشته شده، کمتر به گشایش فیل پرداخته شده است. این کتاب اولین اثری است که به طور مستقل درباره گشایش فیل به زبان فارسی انتشار می‌یابد و شاخه‌های مختلف آن را به تفصیل بررسی می‌کند.

مطالعه کتاب حاضر به خصوص برای دو دسته از بازیکنان شطرنج مفید خواهد بود:

۱- کسانی که گشایش فیل را برای بازی با مهره سفید برگزیده‌اند و یا به دنبال انتخاب گشایشی مطمئن هستند.

۲- بازیکنانی که در پاسخ $1...e5$ ، $1...e4$ بازی می‌کنند و از این رو آشنایی آنها با گشایش فیل ضروری است.

از این گذشته، مطالعه راه‌بردها و تاکتیک‌های مربوط به مراحل وسط بازی و آخر بازی نیز که ضمن بازی‌های توضیحی کتاب بررسی شده‌اند، برای همه علاقه‌مندان شطرنج مفید، آموزنده و لذتبخش خواهد بود.

با این امید که کتاب حاضر مورد استفاده علاقه‌مندان قرار گیرد، برای شطرنج‌بازان کشورمان آرزوی موفقیت می‌کنم.

بهزاد هنری

WWW.ACHMAZSTORE.IR

پیش گفتار

یکی از مهم ترین علل جذابیت گشایش فیل آن است که، تنها گشایشی است که آشنایی با آن برای مقابله با e5...1 کافی خواهد بود. ترکیب «ساختاری مطمئن» با امکانی بالقوه برای اقدامات تهاجمی، قوه تخیل بسیاری از بازیکنان بزرگ جهان را به خود جلب کرده است. این امر به ابداع بخش بسیار بزرگی از نظریه شطرنج انجامیده که آشنایی با قسمت اعظم آن برای بازیکنان متوسط، غیر ضروری است. این کتاب افرادی را مورد نظر قرار داده است که مایل اند پیشرفت کنند ولی نمی توانند وقت و تلاش خود را صرف به خاطر سپردن آخرین روندها نمایند.

بازی های توضیحی به گونه ای انتخاب شده اند که بازیکنان باشگاه ها و تورنمنت ها می توانند از آنها استفاده کنند. مقصود آن نیست که تنها بررسی ای سطحی ارائه شود، بلکه می خواهیم طرح های پشت مرحله شروع بازی، وسط بازی و حتی آخر بازی را نیز آشکار نماییم.

در روش جدید اداره شروع بازی، گرایش به تبدیل به شاخه های بسته جیوکوپیانو و دو اسب وجود دارد، که این شاخه ها به دقت بررسی شده اند. با این همه، سیاه راه های دیگری نیز برای دفاع دارد که به طور کامل مورد بحث قرار گرفته اند. بیشتر این واریانت ها از اعتبار افتاده اند، ولی این امر مانع از آن نگردیده است که در سطح پایین تر از استاد بزرگی مرتباً ظاهر شوند! برای سادگی ارائه، ترتیب حرکات برخی از بازی ها تغییر داده شده است و خواننده همواره باید جابجایی های لازم را در بازی های خود در نظر داشته باشد.

نگارنده بر این باور است که هرکس گشایش فیل را انتخاب کند، آن را بیش از ابزاری سودمند خواهد یافت.

مقدمه تاریخی

تاریخ طولانی گشایش فیل را با توجه به اسناد قرن شانزدهم می توان دریافت. این بازی های قدیمی، مبانی ساده نظریه امروز بوده اند. شطرنج باز بزرگ فرانسوی «فیلیدور»^۱ با حمایت خود از این گشایش در کتاب خود «تحلیل شطرنج»، که در سال ۱۷۴۷ انتشار یافت، آن را به طور جدی پایه ریزی کرد. با وجود جاذبه تقریباً جهانی گامبی شاه در آن زمان، تحلیل بدیع او شهرت گشایش فیل را حفظ نمود. با این همه، تنها در اوایل قرن بیستم، هنگامی که آلهخین^۲، میزس^۳ و اشپیلمان^۴ این گشایش را انتخاب کردند، روند بازگرداندن اعتبار آن آغاز گردید. در سی سال گذشته، بنت لارسن تأثیر زیادی بر درک شاخه های اصلی گشایش فیل داشته است، و این گشایش در دهه ۱۹۸۰ اعتبار تازه ای یافت. روش جدید اجرای این گشایش بیشتر توسط جان نان^۵، که آن را به عنوان سلاح اصلی خود به کار می برد، رهبری گردیده است. تعداد زیاد بازیکنانی که در سطح جهان از گشایش فیل استفاده کرده اند، به روشنی تأیید می کند که گشایشی بسیار مورد توجه و قوی است.

1. Philidor

2. Alekhine

3. Mises

4. Spielmann

5. John Nunn

فصل ۱

دفاع پُلسن

Paulsen's Defence

یکی از راه‌های مستقیم مقابله با گشایش فیل، از طریق: $1 e4 e5 2 \text{♖} c4 \text{♘} f6 3 d3 c6$ و تدارک حمله به فیل سفید با حرکت $d5$ ... و ایجاد یک مرکز پیاده‌ای است. لوئیس پُلسن این روش را در سال ۱۸۵۹ ارائه کرد و تا مدتی از چنان اعتبار زیادی برخوردار بود که بسیاری از افراد از مواجه شدن با آن هراس داشتند. ولی این تدبیر در آزمون زمان پذیرفته نگردید و استادان امروزی، مرکز پیاده‌ای مذکور را هدفی تلقی می‌کنند که می‌توان به تدریج آن را ضعیف کرد. این شیوه هنوز هم طرفداران اندکی دارد، و حتی ایوانچوک هم گاهی آن را به کار برده است، ولی عموماً چنین تلقی می‌شود که روش کاملاً مطمئنی نیست. از دیدگاه ما، شایسته است که با اندکی تفصیل به آن پردازیم، زیرا زمینه خوبی

Nunn

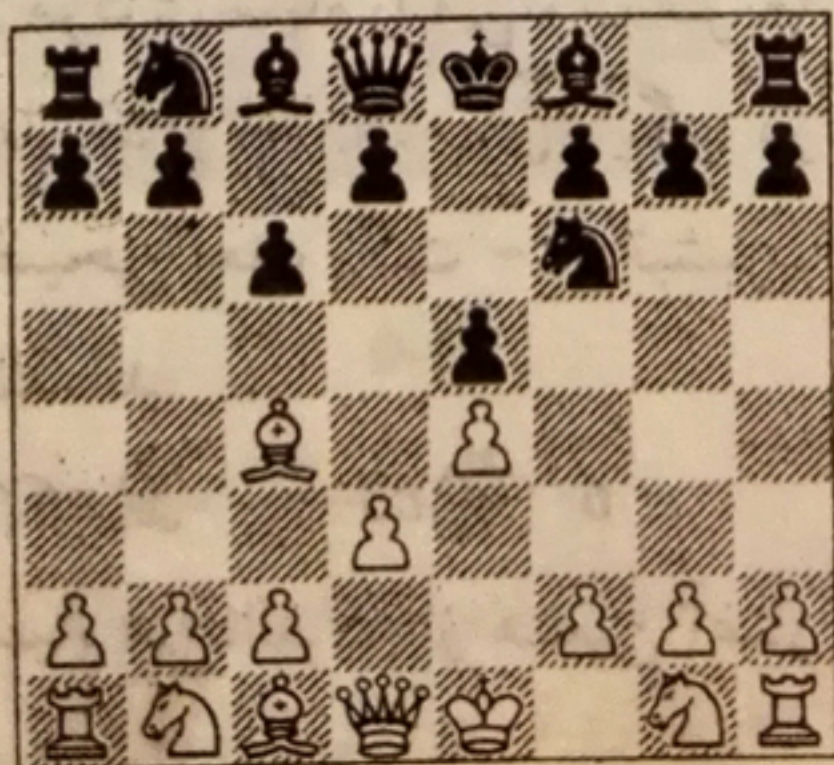
نان

Murey

موری

المپیاد لوسرن ۱۹۸۲

1 e4 e5
2 ♖c4 ♘f6
3 d3 c6 (۱)

۱ سفید

باید برای مساوی تلاش کند. با تدارک دقیق، این راهبرد با شکست مواجهه و برتری جزئی سفید حفظ خواهد گردید. پس از $dxe4 \dots 6$ ، بازی ممکن است چنین ادامه یابد:

a) $7 \text{ } \text{♞} \times e4?! \text{ } \text{♞} \times e4 \text{ } 8 \text{ } dxe4 \text{ } \text{♞} b4+ \text{ } 9 \text{ } c3 \text{ } \text{♞} \times d1+ \text{ } 10 \text{ } \text{♞} \times d1 \text{ } \text{♞} d6 \text{ } 11 \text{ } \text{♞} e2 \text{ } f6 \text{ } 12 \text{ } \text{♞} d1 \text{ } \text{♞} e7 \text{ } 13 \text{ } \text{♞} d2 \text{ } \text{♞} a6 \text{ } 14 \text{ } a4 \text{ } \text{♞} c5 \text{ } 15 \text{ } \text{♞} c4 \text{ } a5 \text{ } 16 \text{ } b3 \text{ } \text{♞} d8 \text{ } 1/2 - 1/2$

شورت - وسترینن، برایتون ۱۹۸۲.

b) $7 \text{ } \text{♞} g5 \text{ } 0-0 \text{ } 8 \text{ } \text{♞} c \times e4 \text{ } \text{♞} \times e4 \text{ } 9 \text{ } \text{♞} \times e4$

و اکنون:

b_۱) $9 \dots \text{♞} b4+ \text{ } (9 \dots \text{♞} c7 \text{ } 10 \text{ } \text{♞} h5, \text{ با قصد } \text{♞} g5) \text{ } 10 \text{ } c3 \text{ } \text{♞} e7 \text{ } 11 \text{ } 0-0 \text{ } (11 \text{ } \text{♞} h5! \text{ } \text{♞} \times d3 \text{ } 12 \text{ } f3 \text{ } \text{♞} d7 \text{ } 13 \text{ } \text{♞} g5$

۱۹۷۳ / ۷۴، سیکورا - گلوکر

(با امکانات تهاجمی خوب، ترزینی یک

$11 \dots \text{♞} h8 \text{ } 12 \text{ } \text{♞} h5 \text{ } f6 \text{ } 13 \text{ } \text{♞} d1 \text{ } \text{♞} e8 \text{ } 14 \text{ } \text{♞} \times e8 \text{ } 15 \text{ } 18 \text{ } \text{♞} d6 \text{ } \text{♞} \times b3 \text{ } 19 \text{ } a \times b3 \text{ } \text{♞} d8 \text{ } 20 \text{ } \text{♞} g3 \text{ } \text{♞} e7 \text{ } 21 \text{ } \text{♞} d6 \text{ } \text{♞} d8 \text{ } 22 \text{ } \text{♞} g3 \text{ } 1/2 - 1/2$

هاجسون - وسترینن، برایتون ۱۹۸۲.

b_۲) $9 \dots \text{♞} f5 \text{ } 10 \text{ } 0-0 \text{ } \text{♞} a6 \text{ } 11 \text{ } \text{♞} e3 \text{ } \text{♞} c7 \text{ } 12 \text{ } \text{♞} f3 \text{ } \text{♞} e6 \text{ } 13$

سیاه در تلاش برای کنترل مرکز، خود را آماده راندن پیاد d می کند.

$4 \text{ } \text{♞} f3 \text{ } d5 \text{ } 5 \text{ } \text{♞} b3$

کاملاً طبیعی است که سفید

تعویض پیاده را به تأخیر اندازد، و این امر در روش جدید اجرای این گشایش پذیرفته شده است. روش قدیمی به سیاه امکان دستیابی به تساوی را می داد:

$5 \text{ } e \times d5 \text{ } c \times d5 \text{ } 6 \text{ } \text{♞} b3 \text{ } (3 \text{ } \text{♞} b5+ \text{ } \text{♞} d7 \text{ } 7 \text{ } \text{♞} \times d7+ \text{ } \text{♞} b \times d7 \text{ } 8 \text{ } 0-0 \text{ } \text{♞} d6 \text{ } 9 \text{ } \text{♞} c3 \text{ } 0-0 \text{ } 10 \text{ } \text{♞} g5 \text{ } \text{♞} b6 \text{ } \bar{=}$

(برلین ۱۸۶۷، اشنیتز - پلسن)

$6 \dots \text{♞} b4+ \text{ } 7 \text{ } c3 \text{ } \text{♞} d6 \text{ } 8 \text{ } \text{♞} g5 \text{ } \text{♞} e6 \text{ } 9 \text{ } d4 \text{ } e4 \text{ } 10 \text{ } \text{♞} e5 \text{ } \text{♞} bd7 \text{ } 11 \text{ } f4 \text{ } e \times f3 \text{ } 12 \text{ } \text{♞} \times f3 \text{ } \text{♞} e7 \text{ } 13 \text{ } \text{♞} bd2 \text{ } 0-0 \text{ } 14 \text{ } 0-0 \text{ } h6 =$

آدامز - اشتاینر، سنت لوئیس ۱۹۴۱.

$5 \dots \text{♞} d6$

این، ادامه طبیعی است، ولی

سفید در سال های اخیر در برابر آن بسیار موفق بوده است. مسئله آن است که پیاده های مرکزی سیاه را می توان سریعاً تحت فشار قرار داد. راه های دیگر در بازی توضیحی بعد، وگت - رمانیشین، بررسی شده اند.

$6 \text{ } \text{♞} c3 \text{ } \text{♞} e6 (۲)$

سیاه می داند که از همین آغاز

♔f3 و ♞f5^+ 10 ♞h4 $\text{♞g4!} =$ ♞g3 ♔h8 14 ♞xd6 ♞xd6
 8 ... ♞bd7 15 d4 ♞xb3 16 dxe5 ♞e7 17
 9 exd5 axb3 ♞d5 18 ♞d2 f6 19 c4
 ♞b6 20 exf6 ♞xf6 21 ♞c3
 ♞f7 22 ♞fd1^+

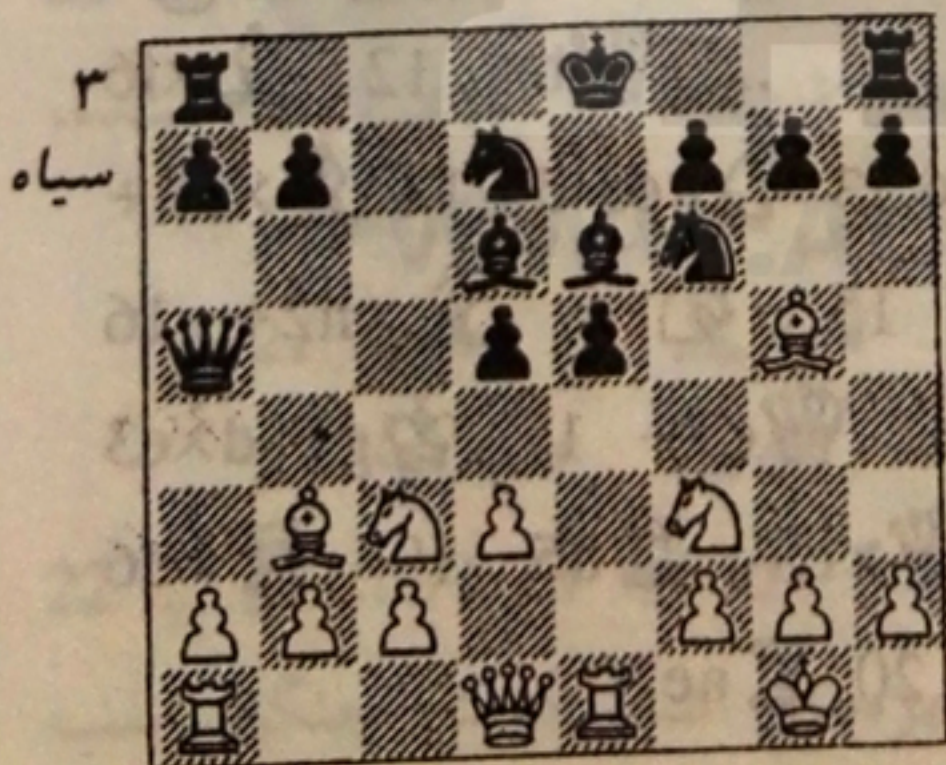
معمولاً سفید این حق انتخاب را تا زمانی که سیاه قلعه برود حفظ می‌کند، ولی در اینجا هدف، تشویق سیاه به حرکت $\text{♞xd5}?! \dots 9$ است و آنگاه: ♞d2 11 ♞c7 10 ♞e4 با طرح ♞fg5^+ امکان دیگری نیز وجود دارد که در خور بررسی بیشتر است:

9 ♞e1 0-0-0 10 d4 !? exd4
 11 ♞xd4 ♞g4 12 ♞d2 dxe4?
 13 ♞xe4 ♞c7 14 ♞d6^+ ♞b8
 15 ♞xf7 h6 16 ♞f4 1-0

لین - پرگریشت، بروکسل، ۱۹۹۰.

9 ... cxd5

10 ♞e1 (۳)

10 ... 0-0

پاسخ طبیعی سیاه آن است که در جناح وزیر قلعه برود، و مسابقه‌ای به راه اندازد که در طی آن دو حریف در دو

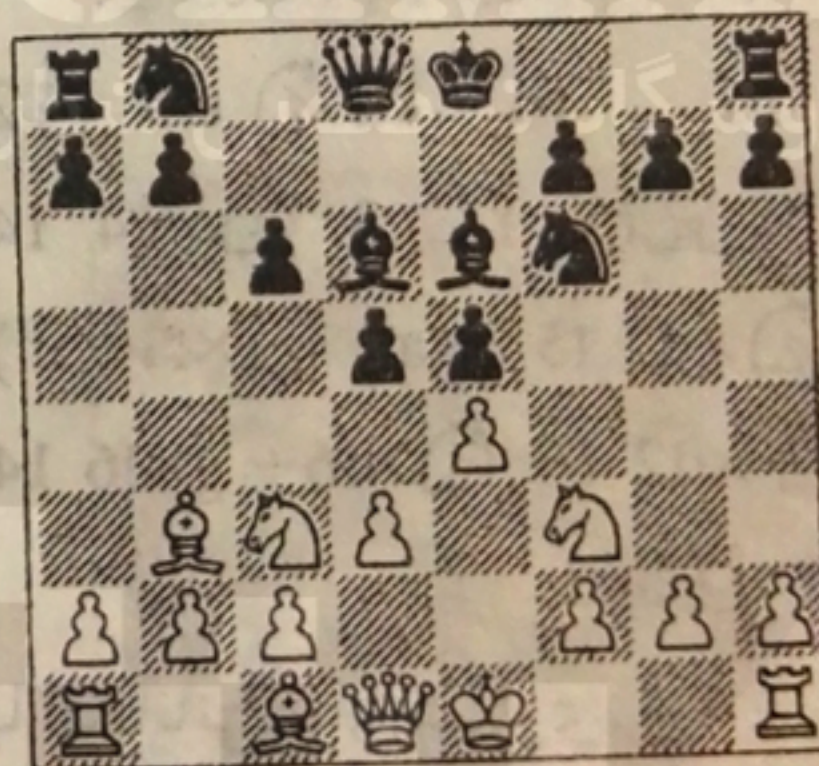
نان - توٹ، بیل، ۱۹۸۲.

بعید است که بستن مرکز واقعاً به سیاه کمک کند، به عنوان مثال:

6 ... d4 7 ♞e2 $\text{♞a6}?! \dots 8$ c3
 dxc3 9 bxc3 0-0 10 0-0 ♞c5
 11 ♞c2^+

نان - کورچنوی، ژوهانسبورگ، ۱۹۸۱.

۲ سفید

7 ♞g5 ♞a5

8 0-0

این حرکت آرام، امکان انتخاب را برای سفید حفظ می‌کند و احتمالاً بهترین حرکت است، زیرا از دوبله کردن پیاده‌ها در ستون f چیزی عاید نخواهد گردید:

8 ♞xf6 gxf6 9 0-0 ♞g8 (9 ...
 به منظور ، ♞h4 10 $\text{♞d7}?! \dots$

♞c5 15 ♙×e6 f×e6 16 ♚e2
 ♙c7 17 ♞c4 ♚hg8 18 a4
 ♚c6 19 a5 ♚g4 20 b4±
 کوچ - کرایکو و سکی، مکاتبه‌ای ۱۹۶۴.
 11 ♚d2 × b6?!
 واکنشی قابل درک برای دفاع از وزیر و
 جلوگیری از اجرای تاکتیک‌هایی که در
 آنها اسب c3 با حمله‌ای ناگهانی از جای
 برمی‌خیزد.^۱ راه‌های دیگر، عبارت‌اند
 از:

a) 11 ... ♚h8 12 ♙×f6 (12
 ♚ad1!±) 12... ♞×f6 13 ♞×e5±.
 b) 11 ... ♙b4!? 12 a3 ♙×c3
 13 ♚×c3 ♚×c3 14 b×c3±.
 c) 11... d4! 12 ♞d5 (12
 ♞e4?! ♙b4 13 c3 ♞×e4 14
 c×b4 ♞×d2 15 b×a5 ♞×f3+ ±)
 12 ... ♚×d2 13 ♞×f6+ g×f6 14
 ♙×d2 ♚ac8

با امکاناتی برای تساوی.

12 ♙×f6 ♞×f6
 13 ♞×e5

یک پیاده صفحه را ترک می‌کند
 ولی سیاه امیدوار است که ابتکار عمل
 او جبرانی کافی برای آن باشد.

13 ... d4
 14 ♞b1 ♙b4

۱. حمله برخاست

جناح حمله می‌کنند. هرچند، سیاه
 هیچ‌گاه امکانی برای پیش روی نخواهد
 یافت، زیرا پوزیسیون سفید محکم
 است و پیاده‌های مرکزی سیاه نسبتاً
 ضعیف‌اند. پس از:

10 ... 0-0-0 11 ♚d2,
 سیاه ممکن است یکی از ادامه‌های زیر
 را انتخاب کند:
 a) 11 ... ♙c7 12 ♙×f6 g×f6
 13 ♙×d5! ♙×d5 14 b4
 ♚×b4 15 ♞×d5 ♚×d2 16
 ♞×d2 ♙a5 17 ♚e2

و وضع سفید بسیار بهتر است، کوچ -
 مولر، مکاتبه‌ای ۱۹۶۴.
 b) 11 ... ♙b4 12 a3 ♙×c3
 13 ♚×c3+ ♚×c3 14 b×c3 h6
 15 ♙h4 g5 16 ♙g3 e4 17
 ♞d4±

کوچ - موهوپت، مکاتبه‌ای ۱۹۶۴.

c) 11 ... ♚b6 12 ♙×f6
 ♞×f6 13 ♞×e5 d4 14 ♙×e6+
 f×e6 15 ♞c4 ♙×h2+ 16
 ♚×h2 ♚c7+ 17 ♚g1 d×c3
 18 ♚×c3 ♚d5 19 ♚×e6
 ♚b8 20 ♚ae1

و سفید دو پیاده بیشتر دارد، کوچ -
 لورنس، مکاتبه‌ای ۱۹۶۴.

d) 11 ... ♚b8 12 ♙×f6
 g×f6 13 ♞×d5 ♚a6 14 ♞e3

نخواهد بود. با این همه، برتری مسلماً هنوز با سفید است، زیرا حمله سیاه به g2 از پشتیبانی سایر نیروهای او برخوردار نیست و وزیر سیاه در جای بسیار بدی قرار دارد. سیاه البته باید بسیار مراقب باشد تا کار به آخر بازی ای نکشد که در آن پیاده اضافی سفید اهمیت زیادی می یابد.

19 ♖ec1 ♗ac8

حرکت ♗fe8 ... 19 اشتباه مهلکی خواهد بود:

19 ... ♗fe8? 20 ♗ec4 : (با طرح : 21 ♗xc4 ♗xc4 20 ... ♗xc4 ♗xc4 21 ♗xc4 ♗xc4 22 ♗xc4 ♗xc4 23 ♗xc4 ♗xc4 24 ♗xc4 ♗xc4 +- .

20 ♗xc8 ♗xc8

21 ♗ec4

اگر همه رخها از طریق 21 ♗c1 ♗xc1+ 22 ♗xc1 ♗g6 تعویض شوند، آخر بازی نتیجه شده، مسئله فنی دشوارتری خواهد بود.

21 ... ♗xc4

22 ♗xc4 ♗d8

22 ... ♗xb5? 23 ♗d6

که مهره های اصلی گرفتار چنگال اسب می گردند.

23 ♗a3 ♗d5

وزیر برای آنکه در b4 ظاهر شود، نیاز به حمایت دارد.

سفید در هر یک از حالات زیر پوزیسیون بی دردسری خواهد داشت:

a) 14... ♗c5 15 ♗f3 ♗h5?!

(15 ... ♗g4 16 ♗g5! ; 15 ... ♗ae8!? ±) 16 ♗xe6 ♗xe6 17 ♗g5

در تلاش برای تعویض وزیرها و فشار آوردن بر روی پیاده ضعیف e.

b) 14 ... ♗xe5? 15 ♗xa5

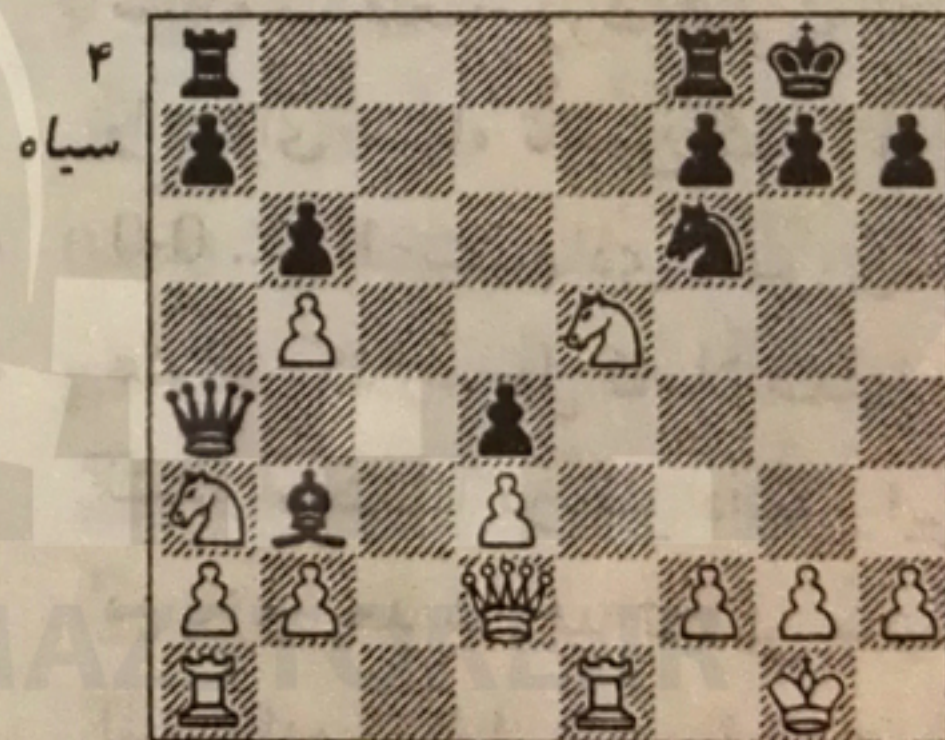
bxa5 16 ♗xe5 +- .

15 c3 ♗xb3

16 cxb4 ♗a6

17 b5 ♗a4

18 ♗a3 (۴)

18 ... ♗d5

سیاه می خواهد از فیل سیاه رو خود، با متمرکز کردن آن بر روی g2، حداکثر استفاده را بنماید. دوبله بودن پیاده های ستون b تأثیر پیاده اضافی سفید را کاهش می دهد، و بنابراین در کوتاه مدت این پیاده مشکل مهمی

نجات نخواهد داد:

29 ... ♖c5 30 ♖xd4 ♘c1 31
♖c4 ♘b3+ 32 ♔c3+-.

در باقیمانده بازی سفید
تنها باید دقت کند که فریب ترفند
آشکاری را نخورد تا پیروزی را تأمین
نماید:

30 ♖a4 ♖g5 31 g3 ♖f5 32 f4
g5 33 ♘c4 gxf4 34 ♖xa2 ♖h5
35 gxf4 ♖xh2 + 36 ♔e1 h5 37
♖xa7 h4 38 ♔f1 ♔g8 39
♖d7 ♖h3 40 ♖xd4 ♖g3 41
♔f2 1-0.

بنابراین، دیدیم که گسترش
ساده با قلعه بزرگ نمی تواند تساوی
را برای سیاه تأمین کند، و حرکت
0-0 ... 10 پیشنهادی «موری» نیز به
عنوان یک راه حل کاملاً عملی شناخته
نشده است. با در نظر داشتن این نکته،
در بازی بعد شاهد تلاش سیاه برای
استفاده کامل از پیاده های مرکزی
خود از طریق جلوگیری از دستیابی
اسب وزیر به خانه c3، خواهیم
بود.

Vogt

Romanishin

وگت

رمانیشین

ریگا ۱۹۸۱

24 ♔f1 h6?

با توجه به شرایط عصبی بازی،
انتخاب «موری» که راه فراری برای شاه
در حالت کیش ردیف آخر باز می کند،
بیش از اندازه محتاطانه است. برای
وادار کردن سفید به تلاشی سخت در
جهت برگرداندن برتری خود، حرکت
♖c8 ... 24 ضروری بود تا مهم ترین
ستون کنترل شود.

25 ♖c1

تهدید هولناک ♖c4 26 سیاه
را وادار می کند که به یک آخر بازی بد
تن در دهد:

25 ... ♔b4

26 ♔xb4 ♘xb4

27 ♔e2 ♘xa2

حرکت ممکن دیگر ♘d5 ... 27 بود که
سفید پس از ♔d2 28 و به دنبال آن
♖c4 و ♘c2، بازی را می برد.

28 ♖c4

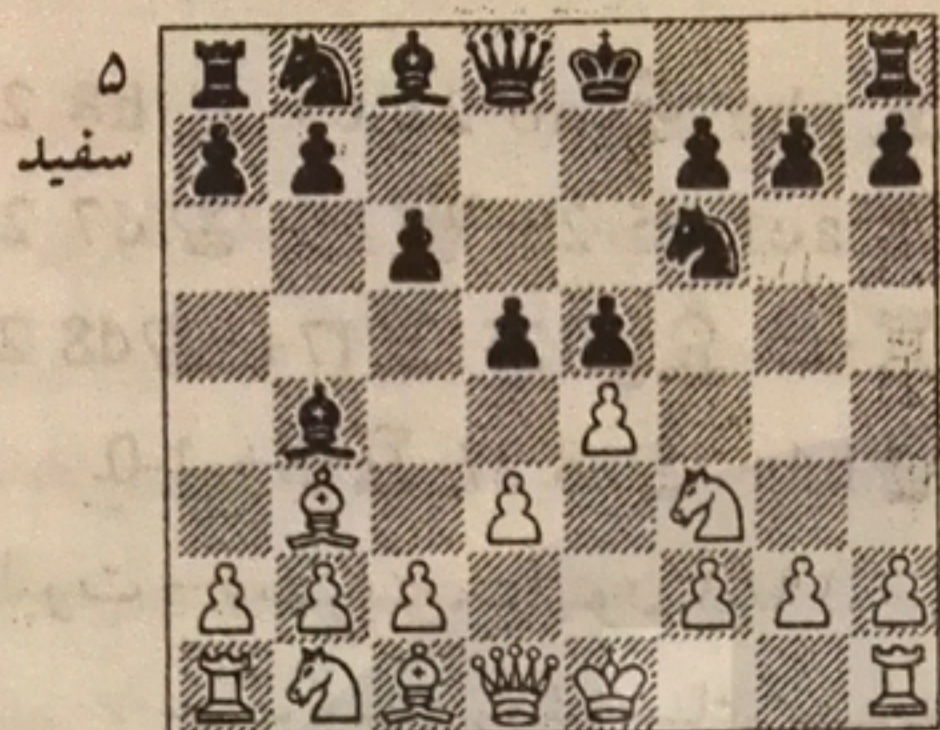
بهای بازگرداندن موقتی برابری
کمی آن است که راه اسب سیاه بسته
می شود. اکنون تنها باید با حرکت شاه
در عرض برای پوشاندن c1، آن را کاملاً
به دام انداخت.

28 ... ♖d5

29 ♔d2 ♔f8

اگر برای حفظ اسب پیاده
دیگری فدا شود، این کار هم بازی را

اگر سیاه پیاده e4 را به امید تعویض وزیرها بزند، سفید پس از 5... dxe4 6... g5! دست خواهد گرفت و آنگاه:

a) 6... e6 7... xe6! fxe6 8... xe4 (8... dxe4+ کسر) 8... xe4 9... dxe4 10... xd1+ 10... xd1

که پیاده‌های دوبله ضعیف ستون e، بیش از آنکه خود برای سفید مؤثر باشند، جناح راست را تسلیم رخ‌های سفید می‌نمایند، هونفی - لوکاس، مجارستان ۱۹۷۵.

b) 6... c5 7... xf7 8... b6 8... 0-0! (8... xh8?? 9... xf2+ 9... f1 9... g4 10... d2 e3 11... c3 e2 11... g4 9... c3 11... f8 10... xe4 11... xf7 11... xf7+ 12... h3 13... xf6 14... xf6 15... h1 16... e6 17... e7 17... xe5 18... d4 18... e2 19... f5 20... gxf5 20

1 e4 e5
2 c4 f6
3 d3 c6
4 f3

عقب نشینی فوری b3 4... کاملاً بی‌خطر خواهد بود:

a) 4... c5 5... f3 d6 6... c3 7... e7 8... e2 8... e6 9... g3 g6 10... c3 10... b6 11... a4 a5 12... h3 12... bd7=

هارتستون - واسیوکف، هیستینگز ۱۹۷۸/۷۹.

b) 4... d5 5... xd5 6... f4 7... g4 7... f3 8... xf3 8... xf3 e4 9... e2 10... c6 10... dxe4 11... e3 12... d6 13... c3 13... 0-0 14... b8?! (13... e7!?) 15... g3 a6 16... d4 16... xd4 17... xd4 e3 17... d5 17... c5 (17... xd5 18... xd5 18... e8 19... hd1+-) 18... xf6+ 19... gxf6 20... d5 20... c7 21... g4+ 21... h8 22... h5 22... c6 23... d5 23... f5 24... xf5 24... g6 25... xb7 25... ab8 26... xc5 27... xb7 27... e1 1-0

کواکس - میرالس، نیس ۱۹۹۱.
4... d5
5... b3 5... b4+ (۵)

در کتاب‌هایی که تاکنون در زمینه نظریه‌گشایش‌ها در شطرنج نگاشته شده، کمتر به گشایش فیل پرداخته شده است. این کتاب اولین اثری است که به طور مستقل درباره‌ی گشایش فیل به زبان فارسی انتشار می‌یابد و شاخه‌های مختلف آن را به تفصیل بررسی می‌کند.

مطالعه‌ی کتاب حاضر به‌خصوص برای دو دسته از بازیکنان شطرنج مفید خواهد بود:

۱- کسانی که گشایش فیل را برای بازی با مهره سفید برگزیده‌اند و یا به دنبال انتخاب گشایشی مطمئن هستند.

۲- بازیکنانی که در پاسخ $e4$ ، $e5$ ... 1 بازی می‌کنند و از این رو آشنایی آنها با گشایش فیل ضروری است.

از این گذشته، مطالعه‌ی راه‌بردها و تاکتیک‌های مربوط به مراحل وسط بازی و آخر بازی نیز که ضمن بازی‌های توضیحی کتاب بررسی شده‌اند، برای همه علاقه‌مندان شطرنج مفید، آموزنده و لذتبخش خواهد بود.

با این امید که کتاب حاضر مورد استفاده‌ی علاقه‌مندان قرار گیرد، برای شطرنج‌بازان کشورمان آرزوی موفقیت می‌کنم.

WWW.LACHMAZSTORE.IR

واژه‌آرا